

ТАНЕЦЬ ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНА ПРАКТИКА РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ТА ЗМІЦНЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ЗГУРТОВАНOSTІ

У статті розглянуто танець як освітню та соціокультурну практику, що одночасно розвиває особистість і зміцнює зв'язки між людьми. Показано, що танцювальне заняття має подвійний результат. Перший стосується самої людини: фізична форма, самодисципліна, уміння спілкуватися, здатність володіти емоціями, стійкість у стресі. Другий виходить за межі окремого учня: у групі, студії та громаді довкола них виникає середовище регулярної взаємодії, довіри й спільної дії. Спираючись на соціокультурну теорію розвитку (Л. Виготський), теорію соціального наuczіння (А. Бандура), концепції емоційного інтелекту (Д. Гоулман), самодетермінації (Е. Десі, Р. Раян), потоку (М. Чиксентмігаї), психологічного благополуччя PERMA (М. Селігман) і соціального капіталу (Р. Патнем), у статті описано механізми впливу танцювальної практики на розвиток особистості та згуртованість спільноти. Узагальнено доказову базу метааналізів і оглядів щодо впливу танцю на психологічний стан, мислення та пам'ять. Порівняно соціокультурні контексти танцювальної практики в Україні та США. Оцінено, як на неї вплинули пандемія COVID-19 і повномасштабна війна та яку роль почав відігравати дистанційний формат занять. Запропоновано рекомендації щодо педагогічної підготовки, роботи з уразливими групами та етики комунікації з учнем.

Ключові слова: танець, хореографічна освіта, соціокультурна практика, розвиток особистості, соціалізація, соціальний капітал, емоційний інтелект, психологічне благополуччя, танцювально-рухова терапія, інклюзія, дистанційне навчання, соціальна згуртованість.